

Konu: Alfa-Olivin Endüstriyel Mineral Mad. Akar. İnş. Tem. Gıda Taş. San. Tic. Ltd. Şti.'ne ait S.20068696 (ER:3090592) Ruhsat Numaralı Sahada "IV. Grup Maden Ocağı Kapasite Artırımı Projesi"

MUĞLA ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK İL MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Muğla İli, Köyceğiz İlçesi, Yayla Mahallesi Mevkinde, Alfa-Olivin Endüstriyel Mineral Mad. Akar. İnş. Tem. Gıda Taş. San. Tic. Ltd. Şti.'ne ait S.20068696 (ER:3090592) Ruhsat Numaralı Sahada "IV. Grup Maden Ocağı Kapasite Artırımı Projesi" yapılacağını, ÇED Başvuru Dosyası vasıtasıyla da projenin kapsamı ve detaylarını öğrenmiş bulunmaktayız.

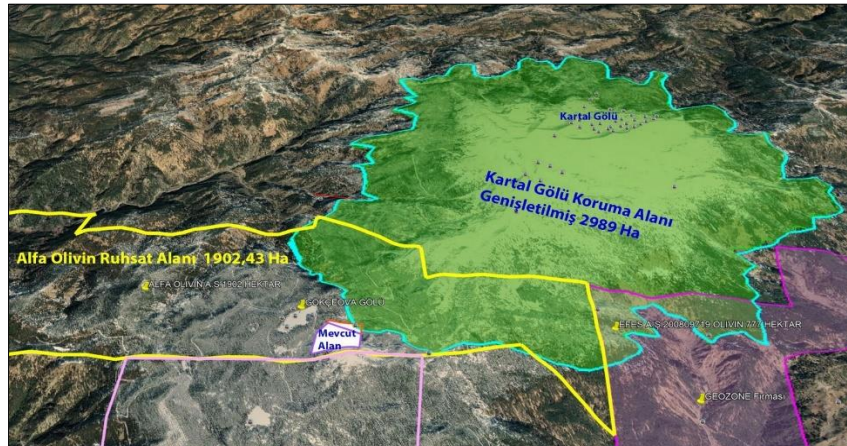
Derneğimiz; Köyceğiz, Ortaca ve Dalaman ilçelerinde turizm, kültür ve çevre koruma konularında kar amacı gütmeyen ve gönüllük esasıyla faaliyet gösteren bir sivil toplum kuruluşudur. Proje alanı ve projenin doğuracağı sonuçlar Dernek faaliyetlerimizle doğrudan ilgili olduğundan, IV. Grup Maden (Olivin) Ocağı faaliyetleri kapsamında halihazırda Gökçeova Göleti yöresinde açık ocak işletme yöntemiyle çalışan 'Alfa Olivin Endüstriyel Mineral Madencilik Akaryakıt İnş. Temizlik Gıda Taşımacılık San. Tic. Ltd. Şti.' in Kapasite Artırımı Projesi için hazırladığı ÇED Başvuru Dosyası Derneğimiz tarafından incelenmiş olup dosyanın eksik değerlendirme içerdiği ve bu haliyle yanıltıcı olduğu görülmüştür.

1. Alfa Olivin Firmasının yaklaşık 142 ha Ek alan için verdiği ÇED başvuru dosyasında projenin çevreye etkileri yeterince araştırılmamış, bölgenin koruma özelliklerine yeterince ve doğru olarak yer verilmemiştir.

Halbuki, Doğa Derneği'nin oldukça kapsamlı bir çalışması olan Türkiye'nin Önemli Doğa Alanları araştırmasına göre, Sandras Dağı ülkemizde bitki çeşitliliği açısından önde gelen alanlardan birisidir. Alandaki endemizm oranı oldukça yüksektir. Alanda 63 bitki taksonu ÖDA kriterlerini sağlamaktadır. Bolanthus stenopetalus (havalotu), Ferulago sandrasica (şeytanteresi), Genista sandrasica (borcak), Gypsophila davisii (has çevgen), Lamium sandrasicum (ballıbaba), Pilosella sandrasica (tırnakotu), Silene brevicalyx (zarif nakıl), Thlaspi leblebici (dağarcık) ve Tragopogon oligolepis (az yemlik) bitki türlerinin bilinen dünya dağılımı yalnızca Çiçekbaba Dağı'dır.

Alan, çizgili sırtlan (Hyaena hyaena) ve vaşak (Lynx lynx) gibi büyük memeli türleri için önemli bir yaşam alanıdır. Akdeniz biyomuna özgü ve dar yayılışlı bir sürüngen türü olan Lacerta oertzeni isimli kertenkele alanda yaşamaktadır. Ayrıca alanda Akdeniz biyomuna özgü ve ülkemize endemik büyük esmer (Maniola megalis) ile nesli bölgesel ölçekte tehlike altında olan karagözlü mavi kelebek (Glaucopsyche alexis) yaşamaktadır.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın 2016 yılında belediye ve ilgili kurumlara sunduğu planlara göre, Kartal Gölü'nün mevcut korunacak sit alanı 1203 hektardan 2989 hektara çıkarılmıştır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, kesin korunacak alanları* aşağıdaki gibi tanımlamıştır: * Bölgesel, ulusal veya dünya ölçeğinde olağanüstü ekosistemlerin, türlerin, habitat ve jeolojik jeomorfolojik özelliklerin korunduğu, genel olarak insan etkisi olmadan meydana gelmiş, insan faaliyetleri sonucu bozulma veya tahrip olma riski yüksek olan alanlara "Kesin Korunacak hassas Alan" denir.





Dalyan Dernek

Dalyan Turizm, Kültür ve Çevre Koruma Derneği
1991

Söz konusu Muğla İli Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesi 18. Paftası Kartal Gölü'nü konu alır. Kamu ve Belediyeler ile içeriği paylaşılmayan Muğla İli Doğal Sit Alanlarının Ekolojik Temelli Bilimsel Araştırma Projesinde alan hakkındaki bilimsel görüşler, alanda bulunan endemik türlerin yoğunluğu ve alanın bilimsel açıdan dünya çapında öneme sahip olduğu yönündedir. Kartal Gölü civarı doğal sit alanının kesin korunacak hassas alan olarak belirlenmesi ve sınırlarının genişletilmesi de, Bakanlıkça bölgeye verilen ekolojik önemi vurgulamaktadır.

2. Mevcut maden işletme sahasının ve talep edilen 2. poligonun hemen yanı başındaki Gökçeova Gölü; halen bu gölü mesire amaçlı kullanan ziyaretçiler; buraya doğa yürüyüşü, bisiklet ve kamp yapmak için gelen vatandaşlar; mevcut maden işletmesinin göl ve çevresinde yarattığı kalıcı tahribat, ağaç kesimi, toz ve gürültü kirliliği yok sayılarak ÇED başvuru dosyasında yer verilmemiştir ve bu yönüyle dosya eksik ve yanıltıcıdır.



3. Dosyada, bölgedeki en önemli faaliyetler sıralanırken “*Alt havzada, tarım, alabalık üretimi ve madencilik en önemli faaliyetlerdir. Ayrıca Ortaca ilçesi Sarıgerme mevkiî bölgenin turizm merkezidir.*” (ÇED başvuru dosyası, sayfa 40) denilmiş; turizm bunlar arasında sayılmamış, projenin turizme olumsuz etkisi değerlendirilmemiştir. Bölgedeki turizm tanıtılırken, sadece Sarıgerme'den bahsedilmiş, bölgenin en önemli destinasyonu olan Dalyan'dan, yat turizminin merkezi olan Dalaman Kapıdağı yarımadası ve Göcek'ten bahsedilmemiştir.
4. Muğla Valiliği koordinasyonunda derneğimiz ve yerel yönetimlerin ortaklığıyla ve Güney Ege Kalkınma Ajansı finansal desteğiyle hayata geçirdiğimiz, Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Muğla İl Müdürlüğü ve Muğla Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nün resmi kamu kurumu iştirakçisi olduğu, bölgenin en önemli eko-turizm altyapısı niteliğindeki “The ECO Trails - Köyceğiz-Ortaca-Dalaman Yürüyüş ve Bisiklet Rotaları”, ruhsat ve proje alanı içinden geçmektedir. Dosya bunu görmezden gelmiştir ve madenlerin vereceği tahribat, toz ve gürültünün, proje alanındaki alternatif turizm, doğa yürüyüşü, bisiklet ve kampçılık faaliyetlerine olan olumsuz etkisi değerlendirilmemiştir.
5. Hidrolojik değerlendirmede “*Proje alanına en yakın sürekli akış gösteren akarsu 1550 m kuzeyinden geçmekte olan Namnam Çayı'dır. Bunun yanı sıra, proje alanı çevresinde Boğa Dere, Alakeçi Dere, Kargıcak Dere ve Kırkpınar Dere bulunmaktadır.*” (ÇED başvuru dosyası, sayfa 41) denilmiş olup, korunması gereken alanlar içinde olup olmadığı değerlendirmesinde ise “*ç) Göller, akarsular, yeraltı suyu işletme sahaları, kapsamı dışındadır*” (ÇED başvuru dosyası, sayfa 72) denilmiştir. Bu ırmaklardan Namnam Çayı ruhsat alanı içinden geçmekte, çayın proje alanının kuzeyindeki kolları proje alanına kadar uzanmaktadır; ayrıca, proje alanı, kuzeyde Namnam çayı havzası, güneyde ise Kargıcak deresi havzası içindedir (bkz. ÇED başvuru dosyası, Hidroloji Haritası, sayfa 139) ve bu konuyla bölgenin en önemli akarsularını tehdit eder niteliktedir.
6. Proje alanındaki orman mescere tipleri arasında sadece Kızılcım'a yer verilirken (ÇED başvuru dosyası, Tablo 37, sayfa 68) bölgedeki Karaçam varlığı tamamen yok sayılmıştır.
7. Toz emisyonunun azaltılması için “*İşletme içi yollarda araç hareketleri ile oluşabilecek toz emisyonunun minimize edilmesi için, yollar düzenli olarak temizlenecek, tozumaya karşı her türlü önlem (sulama, süpürme, toz bağlayan maddelerle muameleye tabi tutulması vb.) alınacaktır. Çalışmalar sırasında yağmurlu dönemler dışında oluşacak tozumayı indirmek amacıyla nakliye yolları nemlendirilecektir.*” (ÇED başvuru dosyası; sayfa 84) denilmektedir. Firmanın Gökçeova'daki mevcut işletme sahasında ve Gökçeova-Ağla yolunda bugüne kadar böyle bir uygulama yaptığı hiçbir zaman görülmemiştir ve bu sebeple yeni poligonlarda da buna önem vermeyeceği beklenir.

Dalyan Dernek

www.dalyandernek.org | info@dalyandernek.org
Dalyan mah., T. Davran Pasajı, No: 2/2, Ortaca, Muğla 48840 | Tel: 0542 236 4407



8. Gürültü emisyonu değerlendirilmesinde "Proje alanına en yakın konut 2600 m mesafede yer almakta olup bu mesafede oluşacak çevresel gürültü düzeyi 34,65 dBA olarak hesaplanmıştır. Söz konusu değer Lgündüz sınır değeri olan 60 dBA ve Lakşam sınır değeri olan 55 dBA değerlerinin altında bir değerdir." (ÇED başvuru dosyası, sayfa 99) denilmektedir. Hesaplamalarda Gökçeova Gölünün bir mesire yeri olduğu ve mevcut işletme alanı ile talep edilen 2. Poligonun bu gölün ve mesire yerinin hemen yanında olduğundan bahsedilmemiş ve buraya olan etkisi değerlendirilmemiştir.
9. Projenin çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin azaltılması için alınacak önlemler, sadece çalışma alanı ve etrafını içerdiği için yetersizdir. Bölgesel kümülatif etkilere hiç değinilmemiştir.
10. Projede sadece madenin yaratacağı kamu yararına değinilmiş, ancak bölge doğasının ve su kaynaklarının korunması, turizmin gelişmesi, sosyal yapı ve toplumsal huzurun korunmasıyla elde edilecek kamu yararından bahsedilmemiş ve genel bir kıyaslama yapılmamıştır.

Projenin hayata geçirilmesiyle,

- 1. Yüksek endemizmi ile Türkiye'nin en önemli doğa alanlarından biri olan Sandras Dağı ve çevresi ile dağın eteklerinden doğarak üç ilçemiz dahil tüm ekosisteme yaşam veren çok değerli su kaynakları tafisi mümkün olmayacak şekilde tahrip olacaktır.**
 - Yaban hayatı bölgeyi terkedecektir.
 - Toprak örtüsü sıyrılacak, Sandras Dağı eteklerinde ülkemizin en yaşlı orman mesceresini oluşturan Karaçam ile Kızılcım ağaçları olmak üzere toplamda 36 bin ağaç kesilecek, biyo-çeşitlilik ve endemik türler zarar görecekler.
 - Patlatmalar, toprak örtüsünün sıyrılması ve Karaçamların kesilmesi ile yeraltı sularının kaybolması veya yön değiştirmesi sonucunda mevcut su kaynakları azalacak, bazıları da yok olacaktır.
 - Yeraltı sularının azalması ve hatta kaybolması demek, bütün köylerin geçim kaynağı olan tarlaların, ağaçların zarar görmesi demektir.
 - Azalacak olan beslenme suları yüzünden Köyceğiz gölü artarak kirlenecek ve muhtemelen dünyada az eşi olan Köyceğiz-Dalyan-İztuzu ekosistemi yok olacaktır.
 - Köyceğiz yöresinin koruma altındaki endemik Sığla ormanları, azalan yer altı suları yüzünden zarar görecekler.
 - Çalışma alanlarındaki ormanların yok edilmesi ile göle taşınan toprak erozyonu yüzünden Köyceğiz Gölü'ndeki yaşam zarar görecekler.
- 2. Ülkemiz turizmini 12 aya yayma ve hapsoldüğü deniz-kum-güneş üçlüsünden kurtararak kırsal ve doğa turizmi öne çıkaran alternatif turizmi geliştirme hedefleri sekteye uğrayacaktır.**
 - Muğla Valiliği koordinasyonunda ve yerel yönetimlerin desteği ve resmi ortaklığında; Muğla Orman Bölge Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Muğla İl Müdürlüğü ve Muğla Kültür ve Turizm İl Müdürlüğü'nün resmi kamu kurumu iştirakçisi olduğu, halen Derneğimizce yürütülen bölgenin en önemli eko-turizm altyapısı niteliğindeki "The ECO Trails - Köyceğiz-Ortaca-Dalaman Yürüyüşü ve Bisiklet Rotaları", ruhsat ve proje alanı içinden geçmektedir. Madenlerin verdiği tahribat, toz ve gürültü sebebiyle proje alanındaki doğa yürüyüşü, bisiklet ve kampçılık faaliyetleri halen olumsuz etkilenmektedir ve yeni maden sahalarının açılmasıyla bu daha da olumsuz hale gelecektir.
 - Gökçeova Gölü ve çevresi, yöre halkının kamp ve piknik yaptığı bir bölgedir ve Köyceğiz Orman İşletme Müdürlüğü ile Köyceğiz Belediyesi'nin gölün çevresini yasal mesire yeri haline getirme projesi vardır. Bölgedeki maden işletmeleri halkın, alandan sorumlu kamu kuruluşunun ve yerel yönetimin beklenti ve hedeflerine ters düşmektedir.
 - Sandras Dağı eteklerinin, Altın Sivri Dağı'nın ve Gökçeova Gölü'nün harap edilerek peyzajının değişmesi; iş makinaları ve kamyonların yarattığı toz, gürültü ve yol tahribatı; yörenin geçim kaynağının önemli bir parçası olan doğa turizminin yok olmasına sebep olacak, bölge cazibesini yitirecektir.
- 3. Köyceğiz ilçesi ile Ağla, Çayhisar, Otmanlar ve Pınar köyleri sosyal ve altyapı sorunları yaşayacaktır.**
 - Su kaynaklarının azalması ile bölgede su sorunları yaşanacak, toplumsal huzur bozulacaktır.
 - Bölge halkı için oldukça önemli ve kutsal olan Eren Günü, Sandras Dağı'nın güney eteklerindeki temsili mezarın bulunduğu Çiçekbaba Eren'i, Kartal Gölü ve Ağla köyünde kutlanmakta, kutlamaya maden işletmelerinin arasından geçerek ve kamyonların tahrip ettiği yollar kullanılarak ulaşılmaktadır. Artan maden faaliyetleriyle yöre halkı, kutsal saydığı bu değerli topraklara saygı gösterilmediğini görecekler.



Dalyan Dernek

Dalyan Turizm, Kültür ve Çevre Koruma Derneği
1991

- Proje alanında sabah 7'den gece 23'e kadar işletme faaliyeti planlandığından, Gökçeova-Ağla arasında sürekli toz ve gürültü kirliliği olacak, Gökçeova-Ağla-Köyceğiz yolu ağır tonajlı kamyonlarca tahrip edilecektir. Bu tespitimiz, firmanın Gökçeova'daki mevcut işletme poligonundaki uygulamasıyla sabittir.
- Maden kamyonlarının ve iş makinalarının (tahminen, günde 17 Kamyon) sebep olacağı gürültü, toz ve egsoz emizyonu, yol boyunca bulunan yerleşim alanlarında yaşama kalitesini azaltacaktır.
- Kamyon trafiği bitkilere ve ağaçlara, dolayısı ile ekonomiye (turizm, arıcılık ve tarıma) zarar verecektir.
- Su sorunlarının yaşanması, doğanın tahrip edilmesi, artan kamyon trafiği ve gürültü ve ekonomik olumsuzluklar sebebiyle köylerden göç başlayacaktır.
- Göç sebebiyle demografik yapı zamanla değişecek, kültürel değerler yok olacaktır.

Sandras Dağı, barındırdığı su kaynaklarıyla, endemik türleriyle, toprağı ve taşıyla, dereleriyle, gölleriyle, tüm ekosistemiyle bir bütün olarak korunmalıdır. Altınsivri ve Gökçeova bu yaşam kaynaklarımızın bugün en göz önündeki örnekleridir. Gökçeova Gölü'nün ve Altınsivri Dağı'nın maden işletmesi sonucu tahrip olmuş bugünkü hali, korunması gerekirken birbiri ardınca ruhsat izni verilmiş Sandras Dağı'nda ileride olacakların habercisidir. Bunu yerel halk ve biz sivil toplum kuruluşları kadar, yerel yönetimler de görmekte, endişelenmekte ve bu bölgede maden faaliyeti istememektedirler.

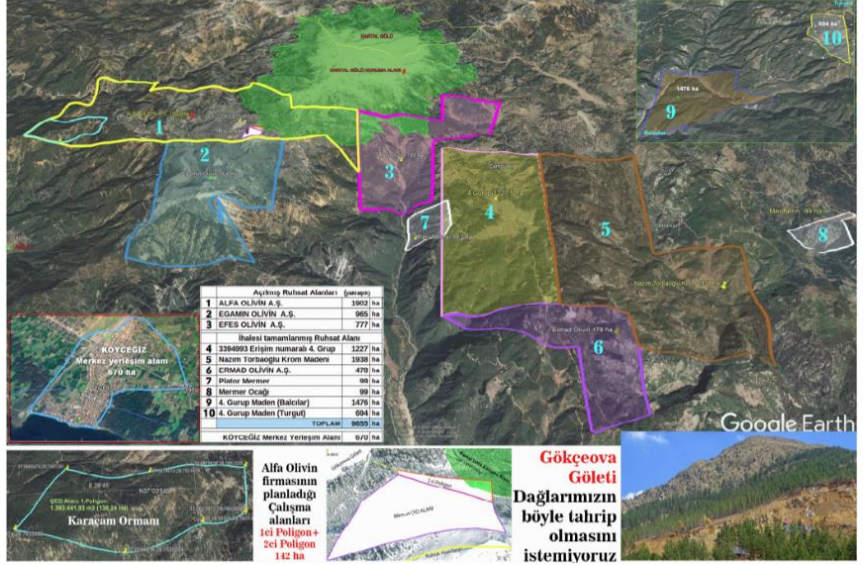
Yaptığımız ÇED başvuru dosyası incelemesi sonucunda, projenin bölgemize getireceği iddia edilen kamu yararının; bölge doğasının ve su kaynaklarının korunarak gelecek nesillere aktarılması, 2023 Ulusal Turizm Stratejisi ile ortaya konulmuş alternatif ve doğa turizminin hayata geçirilmesi ve sosyo-kültürel yapının, kırsal yaşam alanlarının ve toplumsal huzurun korunmasıyla elde edilecek kamu yararından daha üstün olamayacağı ortaya çıkmaktadır.

Bizler, üstün kamu yararı lehine Sandras'ı, Altınsivri'yi, Gökçeova'yı bir bütün olarak korumaya ve bu yaşam kaynaklarımızı bizden sonraki nesillere korunmuş olarak aktarmaya kararlıyız. Başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olmak üzere devletimizin ilgili kurumlarını doğa koruma yönünde kararlı olmaya ve harekete geçmeye davet eder, açıkladığımız çekincelerimizin dikkate alınarak,

- Konu proje için "ÇED olumsuz" kararı verilmesini ve projenin iptalini;
- Aynı firmanın Gökçeova Gölü yanındaki mevcut maden ocağının hemen durdurulmasını, tahrip edilen alanın düzeltilmesini ve yeniden ağaçlandırılmasını;
- Sandras Dağı'nda maden dahil tafisi mümkün olmayacak doğa tahribatına sebebiyet veren diğer tüm faaliyetlerin durdurulmasını ve izinlerinin iptal edilmesini;
- Halen kuzeyi "Kartal Gölü Tabiatı Koruma Alanı" olarak korunan Sandras Dağı'nın, Gökçeova Gölü de dahil dağın tamamının koruma altına alınmasını;

arz ve talep ederiz.

Sandras Dağı yakın yöresindeki Maden Ruhsat alanları



Meral Metin

Y.K. Başkanı

Dalyan Turizm Kültür ve Çevre Koruma Derneği
(Dalyan Dernek)

Dalyan Dernek

www.dalyandernek.org | info@dalyandernek.org

Dalyan mah., T. Davran Pasajı, No: 2/2, Ortaca, Muğla 48840 | Tel: 0542 236 4407